

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК БЕЛАРУСІ
Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры
Інстытут мовазнаўства імя Якуба Коласа

СУЧАСНЫЯ
ПРАБЛЕМЫ
АНАМАСТЫКІ

Зборнік
навуковых артыкулаў

Заснаваны ў 2022 годзе

Выпуск I

Да 85-годдзя з дня нараджэння В. П. Лемцюговай

Мінск
«Беларуская навука»
2022

Зборнік змяшчае навуковыя артыкулы айчынных і замежных даследчыкаў у галіне анамастыкі. Работы закранаюць розныя віды анамастычнай лексікі і адлюстроўваюць сучасны стан беларускай і ў цэлым славянскай навукі аб уласных імёнах. Падаецца таксама падборка матэрыялаў да слоўнікаў.

Выданне адрасуецца спецыялістам у галіне анамастыкі (мовазнаўцам, гісторыкам, географам), краязнаўцам, выкладчыкам, студэнтам і школьнікам, а таксама ўсім, хто цікавіцца пытаннямі паходжання і функцыянавання ўласных імёнаў.

Навуковы рэдактар

кандыдат філалагічных навук І. Л. Капылоў

Адказныя рэдактары:

кандыдат філалагічных навук А. М. Лапцёнак

кандыдат філалагічных навук В. У. Міцкевіч

кандыдат філалагічных навук В. А. Шклярык

Рэцэнзенты:

кандыдат філалагічных навук І. У. Будзько

кандыдат філалагічных навук Д. В. Дзятко

ЗМЕСТ

Прадмова	4
----------------	---

НАВУКОВЫЯ ДАСЛЕДАВАННІ

<i>Аліферчык Т. М.</i> Анамастычная тэрміналогія ў лінгвакагнітыўным аспекце	8
<i>Baranauskienė R., Mickienė I.</i> Nicknames of the pupils: onomasiological motivation	14
<i>Бачинська Г. В., Вербовецька О. С.</i> Заголовок як ономастичний знак особливого типу (на матеріалі творів Л. Костенко)	20
<i>Бут-Гусаім С. Ф.</i> Антрапанімічная прастора рамана Вольгі Іпатавай «Вяшчун Гедзіміна»	22
<i>Вагнер С. А.</i> Эргонімы vs урбонімы. Тэрміналагічны апарат эргонімнай лексікі	27
<i>Васильев В. Л., Вихрова Н. Н.</i> Структурно-статистические различия гидронимии Новгородско-Псковских земель и Верхнего Поднепровья	32
<i>Вербич С. О.</i> Тюркський слід у топоніміі Вінниччини	37
<i>Вільчинська Т. П.</i> Лінгвалізація теонімічнага фрейму в текстах україньскага паэта-пісьняра Степана Галябарды	42
<i>Гапоненка І. А.</i> Сучасныя беларускія анамастычныя нормы ў пісьмовай практыцы	46
<i>Генкін В. М.</i> Ойконімія Вітэбшчыны во времени и пространстве	52
<i>Голотова І. О.</i> Дынаміка правописнага традыцыйнага адтворэння іншомовных уласных назваў в Украіне напрыкінці ХХ – на пачатку ХХІ стагоддзя	57
<i>Гончаренко А. В.</i> Онимы в агнографической литературе Киевской Руси	62
<i>Дорофеенко М. Л.</i> Разряды внутригородских названий в белорусской, русской и французской терминологических системах	67
<i>Duszyński-Karabasz H.</i> Imiona chrzestne parafii katolickiej w Sadkach w II połowie XVIII wieku	71
<i>Дулова Ю. В.</i> Названия произведений искусства как объект ономастических исследований	75
<i>Єфименко І. В.</i> «Короткий історыка-этымалагічны слоўнік ойконімаў Украіны»: засады укладання та спецыфіка работы з матэрыялам	80
<i>Заіка З. М.</i> Культуралагічны аспект функцыянавання дэрывацыйных радоў адтапанімнай лексікі арэала заходнепалескіх гаворак Беларусі	84
<i>Захарова Е. В.</i> Проблемы лексикографического описания ойконимов Карелии	90
<i>Іваненка А. В.</i> Род и рожаницы	95
<i>Ільченко І. І.</i> Слоўнік «Прізвішча Надвельіколуужжа»	101
<i>Кавалёва А. В.</i> Анімзацыя як спосаб утварэння эргонімаў Мазыршчыны	106
<i>Капцова Ю. А.</i> Лінгвакультурная рэальнасць беларускага маўлення: этычная аплікацыя	109
<i>Карпенка О. П.</i> З ойконіміі Кіўшчыны: генезіс назваў	113
<i>Кахно Т. А.</i> Некаторыя асаблівасці ўрбаніміі Рэчыцы, Мазыра і Калінкавічаў	119
<i>Клімкова Л. А.</i> Библионим как знак концептуальности и интертекстуальности художественного произведения	122
<i>Колеснік Н. С.</i> Фольклорныя ўласныя назвы: тэарэтычныя та мэтадалагічныя засады вывучэння	129
<i>Копач А. І.</i> Адзінкі суперардынатнага ўзроўня катэгарызацыі ў тапаніміі Беларусі	133
<i>Королева И. А.</i> Смоленское шляхетство: историко-культурологическое и лингвистическое описание (к проблеме изучения фамилий Смоленщины)	136
<i>Королева И. А., Лысенко К. М.</i> Общность топонимов смоленско-витебского приграничья	142

<i>Кузьмин Д. В.</i> Русские некалендарные имена в названиях поселений, топонимии и документах Карелии. . .	148
<i>Купчинська З. О.</i> Онімна ареалогія: праблеми і перспектывы	153
<i>Кураш С. Б., Юдзянкова Г. В.</i> Некаторыя аспекты вербалізацыі анамастычнага канцэпту «Палессе» ў камунікатыўнай прасторы беларускай і рускай моў	159
<i>Курцова В. М.</i> Сельскія сацыяльна-вытворчыя і іншыя аб'екты: да пытання іх мікратапанімічнага статусу.	164
<i>Леванцэвіч Л. В., Якубук Н. Р.</i> Урбананімія горада Брэста як асаблівы фрагмент моўнай карціны свету . . .	174
<i>Лемцюгова В. П.</i> Беларуская антрапаніміка. Погляд на мінулае і сучаснае	179
<i>Ліпніцкая С. В.</i> Сучасныя тэндэнцыі беларускіх анамастыстычных даследаванняў	185
<i>Ляшук В. М.</i> Анамастыкон беларускіх і славацкіх народных казак: параўнальны аспект	192
<i>Ляшчынская В. А.</i> Тапонімы як адзінкі мовы паэзіі Янкі Купалы.	196
<i>Мордань М.</i> Сучасныя неафіцыйныя формы асабовых імёнаў у вёсцы Храбалы на Падляшшы.	202
<i>Мосур О. С.</i> Мікротопонімы Самбірскога циркулу, утворены лексикалізацыяй прыменнікова-іменніковых слоўформаў.	209
<i>Муллерон И. И.</i> Топонимический метод в исследовании этноязыковой ситуации в олонецкой Карелии. . .	214
<i>Одинаев Т. Н.</i> Годонимы отантропонимного происхождения в урбанонимном пространстве современного узбекского и белорусского города (на материале названий улиц городов Термеза и Гродно)	220
<i>Остапова И. В.</i> Ономастическая подсистема Этимологического словаря украинского языка	227
<i>Реткова G.</i> Black and white in bulgarian anthroponymic system (bulgarian personal names derived from an appellative denoting black or white)	234
<i>Попов С. А.</i> Лингвокультурологический потенциал исчезнувших ойконимов	240
<i>Протацук В. А.</i> Назвы аб'ектаў образотворчага мистецтва як аб'ект вывучэння в украінскай ономастыцы	244
<i>Ратникова И. Э.</i> Теоретические вопросы ономастики в лингводидактическом аспекте	249
<i>Редька Я. П.</i> Старожитня західноукраінскага ойконімія (этымалогія зніклых назв паселенняў колишняй Львівскай землі Рускога воеводства к. XIV – поч. XV ст.).	255
<i>Рожай Г.</i> Спелеанімія славацкага Рудогор'я з погляду этнічных і моўных кантактаў.	261
<i>Сацукевіч І. І.</i> Харанімы Мінска ў 2-й палове XX – пачатку XXI ст.: праблемы і перспектывы	267
<i>Свистун Н. О.</i> Власны асобныя імёны як аб'ект мовознавчых даследаванняў	271
<i>Скляренко О. М.</i> Антропанімія синонімія (тыпалогічны аспект)	275
<i>Скрэбнева Т. В.</i> Антропанімія горада Віцебска в 1990-е годы	280
<i>Слесарева Т. П.</i> Ономастическая лексика как средство репрезентации малой родины в поэзии Белорусского Поозерья	286
<i>Слівец В. Р.</i> Мастацка-стылістычныя прыёмы этымалагізацыі онімаў у творах беларускай літаратуры	292
<i>Сокіл-Клепар Н. В.</i> Мікротопонімы в туристичному прасторы Карпат	296
<i>Супрун В. И.</i> Соотношение научного и популярного изложения в современном ойконимическом словаре	301
<i>Сянкевіч Н. М.</i> Тапанімікон беларускай літаратуры XIX ст.: вопыт лексікаграфічнага апісання	306
<i>Ткаченко Н. В.</i> Ономастычны рэаліі в романе Григорія Лютого «Мама-Марія»	312
<i>Сітко L.</i> Antroponomastykon historycznego Podlasia – dziedzictwo polsko-białorusko-litewskiego pogranicza językowego	316
<i>Шклярый В. А.</i> Раман Анатоля Казловіча «Каб ды калі б» як багатая крыніца мікратапанімаў вёскі Горск Бярозаўскага раёна	322
<i>Шульгач В. П.</i> Архаічна ойконімія Воліні	325
<i>Шур В. В.</i> Малая радзіма ў псеўданімах Янкі Купалы і Якуба Коласа	329
<i>Шур В. В.</i> Зніклія тыпы пасяленняў і айконімаў Беларусі	334
<i>Ялынцава І. У.</i> Састаўныя беларускія айконімы з колеравым кампанентам	340
<i>Янковяк М.</i> Тапонімы на беларуска-латвійскім памежжы як адлюстраванне гістарычна-этнічных кантактаў	344
<i>Яцый В. О.</i> До этимологии ойконима <i>Терло</i>	355

МАТЭРЫЯЛЫ ДА СЛОЎНІКА

<i>Анісім А. М.</i> Мікратапанімія вёскі Чарнявічы Баранавіцкага раёна Брэсцкай вобласці	359
<i>Кошчанка У. А., Ліпніцкая С. В., Шклярск В. А.</i> 3 мікратапаніміі Любаншчыны	360
<i>Сініла А. М.</i> Тапонімы ваколіц вёсак Калюга 1 і Калюга 2 Бярэзінскага раёна і мясцовыя антрапонімы	387
<i>Смірнова І. Ю.</i> Прозвішчы жыхароў вёскі Неглюбка Веткаўскага раёна Гомельскай вобласці канца XVIII–XX ст.(паводле матэрыялаў Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі, Дзяржаўнага архіва Бранскай вобласці).	390